

حوزه هنری استان خراسان جنوبی

دیوان مولانا محمد بن حسام خوسفی

به اهتمام: دکتر مرادعلی واعظی

ناشر: فکر بکر

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۶۵-۱۳-۵

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۰

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

صفحه آرای و طرح جلد: مهدی مرتضوی

لیتوگرافی و چاپ و صحافی: واصل

سرشناسه: ابن حسام، محمد بن حسام الحین، ۷۸۲ - ۸۷۵ ه.ق.

عنوان و نام پدیدآور: دیوان مولانا محمد بن حسام خوسفی، گردآورنده [حوزه هنری

خراسان جنوبی، سازمان تبلیغات اسلامی].

مشخصات نشر: تهران: فکر بکر، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۵۱۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۶۵-۱۳-۵: ۱۵۰۰۰۰ ریال

موضوع: شعر فارسی - قرن ۹ ق.

رده بندی کنگره: ۱۳۹۰: ۵۶۵۷/۵۹ PIR

رده بندی دیویی: ۸۱۱/۳۳

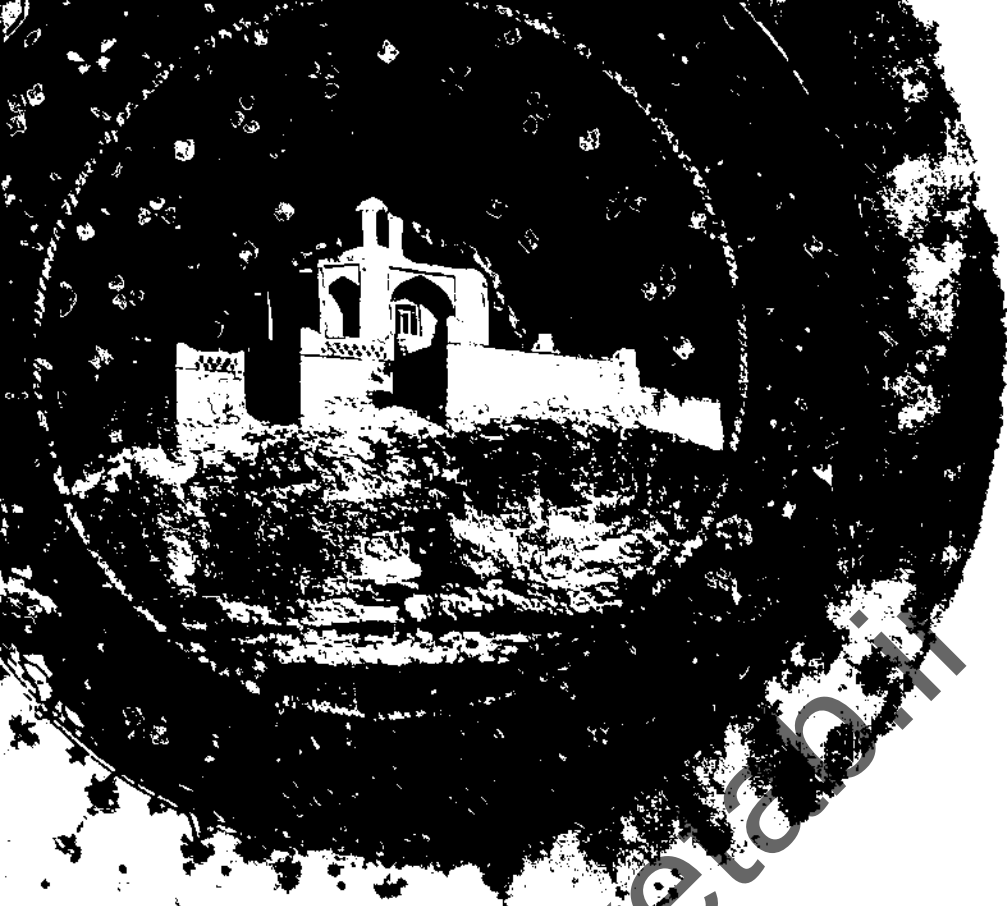
شماره کتبخانی ملی: ۱۹۱۲۷۳۲

کلیه حقوق این اثر متعلق به حوزه هنری خراسان جنوبی می باشد.

استفاده یا ذکر منبع بلامانع است.

فهرست دیوان

صفحه	عنوان
۴	مقدمه دیوان
۱۴	قصاید
۲۳۲	غزلیات
۲۹۰	ترکب بندها
۳۲۴	ترجیع بندها
۳۴۴	مسمط ها
۳۵۸	مثنوی ها
۳۷۷	رساله نثر اللالی
۳۸۸	دلایل النبوه
۴۱۲	نسب نامه
۴۴۸	قطعه ها و لغز ها
۴۷۸	رباعی ها
۴۹۲	فهرست اشعار

www.ketabchi.ir

دیوان مولانا محمدابن حسام خوسفی

مقدمه دیوان

دیباجه

پرداختن به میراث های معنوی و ماندگار جامعه علاوه بر آنکه تکریم و پاسداشتی مناسب و احیاء اندیشه های عمیق تمدن بزرگ ایرانی اسلامی ماست می تواند چراغ راهی باشد برای امروز ما و آیندگان که قدر فرزندان و فرهیختگان را بدانیم و با این روش به بازسازی و احیاء این تمدن خدمت نماییم. در میان قله های بیشمار فرهنگی که در گوشه گوشه ایران عزیز به تولید علم و معنویت و فرهنگ همت نموده اند، نگینی کم نظیر متعلق به قرن نهم هجری می درخشد که با خلق آثاری ارزنده و پرمایه تا کنون نام نیک و آوازه ای خوش از او به ما رسیده است.

توجه به ابعاد مختلف آثار و زندگی این شخصیت دردانه علاوه بر بازشناسی سبک و روش به کار رفته در آثار او که جای تحقیق و پژوهش بسیار دارد، می تواند فرصت مناسبی در حفظ میراث های معنوی و معرفی مناسب آن به علاقمندان بیشمار فرهنگ و هنر ایران و جهان باشد، اگر چه تلاشهایی در معرفی شخصیت این شاعر نام آور تا کنون صورت گرفته است اما ابعاد بسیاری از آثار و شخصیت او همچنان ناشناخته مانده که امیدواریم با تلاشهای شروع شده بتوانیم ادای دینی به این شاعر عارف نماییم.

مولانا محمد بن حسام خوسفی، شاعر مذهبی سرای قرن نهم و یکی از بزرگترین و احتمالاً نخستین حماسه سازان عرصه دین و اعتقاد، متولد سال ۷۸۲ ه. ق است و زادگاهش شهر خوسف بوده، که در آن زمان از قرای قهستان محسوب می شده است.

بدون تردید ابن حسام یکی از متقدمین و بزرگترین پردازشگران شعر مذهبی و حماسه های دینی است. دیوان او که اغلب در مدح و منقبت معصومین (ع) است، شامل: قصیده، غزل، ترکیب بند، ترجیع بند و قطعه می باشد؛ علاوه بر این مثنویهایی نیز دارد که با مضامین خاصی سروده شده اند مثل "دلائل النبوه" که موضوعش دلایل بعثت پیامبر اکرم (ص) به پیامبری است و بخشی نیز به نام "نثر الالکی" دارد که در آن کلمات قصار حضرت علی (ع) را به نظم درآورده است.

ابن حسام کتاب دیگری دارد به نام "خاوران نامه" که بزرگترین و به احتمال قریب به یقین نخستین حماسه منظوم دینی فارسی- اسلامی است که در شرح دلاوریهای امیرالمؤمنین حضرت علی (ع) می باشد و خوشبختانه جایگاه ممتازی در میان آثار حماسی پیدا کرده است.

اگر چه از گذشته های خیلی دور یعنی در تذکره الشعراء دولتشاه سمرقندی تا تاریخ ادبیات دکتر ذبیح صفا، در چند منبع و مأخذ از وی نام برده شده است؛ ولی قدر و منزلت این شاعر بزرگ خراسانی- ایرانی، که افتخار و پشتوانه قابل اعتنایی برای خراسان جنوبی است، از نظرها و اندیشه ها دور مانده بود.

در دو دهه اخیر به برکت رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه بیرجند، استادن محترم گروه زبان و ادبیات فارسی با برگزاری نخستین همایش بزرگداشت ابن حسام خوسفی در سال ۱۳۷۸، دانشمندان بزرگی را از سراسر کشور به بیرجند کشاندند و حاصل این همایش چاپ دو مجموعه مقاله ویژه همایش بود که برکات زیادی را به دنبال داشت و پایان نامه ها و مقالاتی پیرامون این شاعر و عارف بزرگ به نگارش درآمد.

علاوه بر همایش مذکور چند جلسه دیگر در نکوداشت ابن حسام برگزار گردید که برگزار کننده ها کانون هنرمندان و حوزه هنری خراسان جنوبی بودند و بعد از آن در سالهای ۱۳۸۷ به بعد جلسات مستمری با تلاش حوزه هنری خراسان جنوبی برگزار گردید که منجر به تشکیل بنیاد ابن حسام خوشفی شد و هنرمندان در رشته های گوناگون، نظیر شعر، مقاله، فیلمهای پژوهشی و مستند کوتاه، خط، نقاشی، گرافیک و ... به خلق آثاری درباره زندگی، شخصیت و آثار ابن حسام همت گماشتند که بزرگترین قدم، چاپ بسیار با شکوهی از خاوران نامه بود که برای بنیانش طلب خیر می کنیم.

گفتنی است که یکی از مشکلات جدی پژوهشگرانی علاقمند به ابن حسام، در دسترس نبودن دیوان وی بود، دیوانی که با تلاش مرحوم استاد احمد احمدی بیرجندی و استاد محمد تقی سالک در سال ۱۳۶۶ با حمایت اداره کل اوقاف مشهد به چاپ رسیده و در سالهای اخیر نایاب شده بود. حوزه هنری خراسان جنوبی با اقدامی بسیار پسندیده به چاپ دیوان با تغییرات و اصلاحات لازم، همت گماشت. طبیعی است که با امکانات پیشرفته چاپ و نشر کتاب در حال حاضر، چاپ جدید باید با تغییرات و اصلاحاتی اساسی صورت می گرفت.

آنچه در این دیوان قابل توجه است عبارتند از:

الف- ترتیب الفبایی قصاید و ترکیب بندها و ترجیعات که در چاپ قبلی به ترتیب الفبایی تنظیم نشده بود و پیدا کردن اشعار برای مراجعین قدری دشوار و دور از عرف سایر کتابها بود.

ب- اصلاح برخی از غلطهای چاپی و ایجاد فاصله میان کلمات و افزودن برخی از علائم نگارشی برای بهتر خواننده شدن اشعار.

ج- برخی از ابیات که مجموعاً حدود ده بیت می باشد، به دلیل کلمات هوهن و مستهجن که در آنها به کار رفته بود، حذف گردید.

و- عناوین اشعار که به عربی بود، سعی شد به فارسی برگردانده شود.

ه- ان شاء الله اگر عمری بود به زودی تعلیقات مفصلی در قالب یک کتاب جداگانه برای این دیوان تهیه خواهد شد. البته مقدمات کار آغاز شده است.

از همه کسانی که در چاپ این دیوان نقش داشته اند سپاسگزاری کرده سعادت و سلامتشان را آرزومندیم مخصوصاً خانم زهرا فتحی شهری و آقای مهدی مرتضوی که در غلط گیری و صفحه آرایی تلاش زیادی کرده اند.

از مسئولین محترم کتابخانه آیت الله بروجردی که در ارسال نسخه های خطی دیوان همکاری صمیمانه ای داشتند سپاس ویژه داریم. همچنین برای استاد فقید مرحوم احمد احمدی بیرجندی آرزوی غفران الهی و برای آقای محمد تقی سالک سلامت و سعادت آرزو می کنیم و فضل تقدم چاپ دیوان ابن حسام را برای ایشان قائلیم.

از کارکنان محترم حوزه هنری خراسان جنوبی که در انجام این کار حمایت های ارزشمندی کرده اند، ضمن سپاس فراوان دارم، و از خداوند بزرگ توفیق روزافزون این عزیزان را خواهیم.

سپاس ویژه دارم از همکاری ریاست محترم حوزه هنری خراسان جنوبی، جناب آقای مهدی حبیبی، هم به دلیل درایت در مدیریت کار و ایجاد هماهنگیهای لازم و هم به دلیل اشراف بر نکات فنی چاپ و نشر و مهارت در جنبه های رایانه ای کار - که به هیچ وجه از این حقیر ساخته نبود و این عزیز روزها و ساعتها وقت بر سر این کار گماشت؛ کاری که جز خدای احد و واحد و اهل بیت رسول (ع) عوضش را نمی توانند داد.

این کار خدمت ناچیزی به ساحت مقدس پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت گرامیش می باشد و هر کس که هرگونه همکاری با این جانب داشته است پاداشش را به خدای بزرگ وامی گذارم.

دکتر مراد علی واعظی

مسئول واحد آفرینش های ادبی
حوزه هنری خراسان جنوبی

www.ketab.ir

ابن حسام خورشید درخشان خاوران

پایندگی و سرافرازی هر کشور و ملتی وابسته به ریشه های عمیق فرهنگی یعنی آثار و مفاخر آن جامعه است که ماندگاری و سربلندی آن را ضمانت می کند. یکی از پرافتخارترین آثار ماندگار و افتخار آفرین ایران اسلامی، بویژه خراسان جنوبی، ابن حسام خوشفی است که اهل فرهنگ و ادب، این دیار را به ابن حسام و آثارش می شناسند؛ شاعر و عارف بزرگی که اشعار آیینی و حماسه مذهبی خاوران نامه او شهرت فرا ملی دارند و از پشتوانه های مهم فرهنگی، ادبی و اعتقادی ایرانیان به شمار می آید.

اگر چه آثار ابن حسام مدتهاست که به زیور چاپ آراسته گردیده است ولی سالهاست که دیوان اشعار او نایاب شده بود و به دلیل رویکرد پژوهشی دانشگاهیان بویژه در تهیه پایان نامه های تحصیلی مربوط به ابن حسام و توجه علاقمندان به شعر آیینی، ضرورت چاپ دوباره دیوان یک امر ضروری بود و زمان آن رسیده بود که افراد دلسوزی به چاپ این دیوان ارزشمند دست یازند. که خوشبختانه این مهم صورت گرفت و نهادهای فرهنگی استان بویژه حوزه هنری خراسان جنوبی و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی مقدمات یک تصحیح و پژوهش دانشگاهی و علمی را فراهم آوردند و دیوان ابن حسام با نظم و ترتیبی علمی و اصولی به چاپ رسید.

نکته قابل توجه این است که در این تصحیح غلطهای املائی و تایپی اصلاح شده است و نحوه تایپ و ویرایش کلمات به گونه ای است که خوانندگان محترم، براحتمی قادر به خواندن اشعار خواهند بود و اشکالات موجود در تصحیح قبلی تا حد امکان برطرف گردیده است.

البته گفتنی است که تلاشهای ارزشمند مرحوم استاد احمد احمدی بیرجندی و آقای محمد تقی سالد هرگز بر کسی پوشیده نیست و فراموش نخواهد شد و همواره از جایگاه والایی برخوردار است. اما تصحیح جدید کاری دیگر است و ویژگیهای خاص خود را دارد مخصوصاً که جلد دوم این دیوان اختصاص دارد به شرح مشکلات و بیان اشارات دیوان ابن حسام که این شاعر بزرگ به چاپ خواهد رسید و یک تحقیق همه جانبه و دقیقی درباره تمامی اشعار ارائه خواهد شد.

این جانب به عنوان یک خدمتگزار عرصه فرهنگ، چاپ این دیوان را فرصتی مغتنم برای پژوهشگران تلقی کرده و امیدوارم، برای علاقمندان به شعر آیینی و کسانی که پایان نامه فوق لیسانس و دکتری می نویسند؛ در دسترس قرار گرفتن این اثر ارزشمند گامی مهم و تأثیرگذار باشد. از خداوند بزرگ می خواهم که توفیق بیشتری برای چاپ آثار ماندگار این استان ادب پرور و ولایتمدار نصیبمان شود تا توانمندیهای علمی - فرهنگی این منطقه هر چه بیشتر به فارسی زبانان و ادب دوستان و دانشمندان ایران و جهان معرفی شوند.

مهدی حبیبی

رئیس حوزه هنری خراسان جنوبی

آزاده خاوران

ابن حسام شاعری است معتقد، مؤمن با عزت نفس و قناعت که همه ی تذکره نویسان بدان تصریح کرده و حتی بعضی او را ولی حق شمرده اند . صمیمت در بیان و صداقت در عمل، او را از دیگر شاعران ممتاز می دارد و شعرش را جلوه گاه اندیشه های انسانی و باورهای ایمانی کرده است . از روزگار دل خوشی ندارد و نامردمی اینای زمان را فریاد خوان است که :

بار غم را برد باری چون توانم کرد از آنک پشت گردون خم شود از بار محنتهای من
شرم دار ای گردش دوران که با چندین هنر با همه سرگشتگی داری سر غوغای من
انعکاس موضوعهای اجتماعی در شعر ابن حسام کم نیست بلکه دیوانش نمایشگر موضوعهای اجتماعی و جلوه گاه نابسامانیهای روزگار اوست :

ظلم و بیعدالتی بیعدالتان نگر داد بخشا داد بستان تا به کی ؟
عالم از ظلمت سواد شب گرفت آخر ای خورشید تابان تا به کی ؟
ظلم و جور و بغض و کین بسیاو شد فقر و کبر و کفر و طغیان تا به کی ؟

امید است که چاپ منتخب دیوانش شناخت بیشتر این انسان والا را سبب شود .

دکتر محمد رضا راشد محصل
استاد دانشگاه فردوسی مشهد

شاهنامه و خاوران نامه دو جلوه از هویت ملی ایرانیان

با توجه به نقش والا و برجسته ای که شاهنامه در خاوران نامه ابن حسام دارد و ارادتی که ابن حسام به فردوسی داشته و از جنبه های گوناگون تحت تأثیر شاهکار استاد توس بوده و آن را الگوی کار خویش قرار داده بود باید گفت: خاوران نامه در تقابل با شاهنامه سروده نشده است بلکه ادامه همان راه و رسالتی است که قرن‌ها قبل فردوسی آغاز کرده بود و ابن حسام در قرن نهم همان کاری را در احیای هویت فرهنگی ایرانیان کرد که فردوسی در قرن چهارم، زیرا در قرن نهم گرایش‌های شیعی به اوج خود رسیده بود و نیاز باطنی مردم ایران و علاقه شدید آنها به امام علی (ع) سبب شد که وجود مبارک آن حضرت که جنبه ای اسطوره ای و افسانه ای پیدا کرده بود صیغه ملی بگیرد و به عنوان انسان آرمانی فرهنگ ایرانی در کنار رستم - که نماد ملیت ما بود- نه در مقابل آن، قرار گیرد. لذا همان گونه که فردوسی بنا را بر احیای حماسه ملی ایرانیان می گذارد ولی در عین حال ارادت تام خود را به اهل بیت پیامبر (ص) و علی (ع) در جای جای شاهنامه باز می گوید ابن حسام هم در شرایطی متفاوت بنایش را بر حماسه ای دینی می گذارد که در آن فردوسی و رستم جایگاه والایی دارند و این یعنی تلفیق عناصر فرهنگ ایرانی و اسلامی، مخصوصاً مذهب تشیع که هر کدام به منزله دو روی یک سکه اند و فرهنگ ملی ما را در چهره دو قهرمان آرمانی و ملی می نمایانند. لذا نباید تصور کرد که هویت ملی چیزی جدا از مذهب و یا در تقابل مذهب تشیع است، بلکه هویت ملی اعم از عناصر مذهبی و غیرمذهبی است، بدین معنا که وقتی عناصر مذهبی مشخصه فرهنگی یک ملت شدند از عناصر ملی به حساب می آیند، چنانکه بسیاری از عناصر مذهبی میترائیسیم و زردشتی که زمانی جزو اساطیر مذهبی بوده اند امروزه به عناصر ملی فرهنگ ایرانی تبدیل شده اند، از این رو در خاوران نامه نیز امام علی (ع) که نماد مذهب تشیع است بعد از مقبولیت عام در بین ایرانیان به صورت نماد ملی و انسان آرمانی در می آید. خلاصه اینکه خاوران نامه و شاهنامه هر دو با یک هدف و در یک مسیر حرکت می کنند و آن احیای هویت ملی و فرهنگی و هویت بخشی به ایرانیان است، اما هر کدام در دوره ای خاص، به سبکی خاص و با تأکید روی عنصری خاص متناسب با نیاز زمان به این مهم دست یافته اند.

دکتر محمد بهنام فر
استاد دانشگاه بیرجند

ابن حسام شاعری باورمند :

به شب زبان من و مدح اهل بیت رسول
به روز شغل من و کسب قوت مایحتاج
شمس الدین محمد بن حسام الدین خوسفی (وفات ۸۷۵ هجری قمری) یکی از شاعران وارسته، متعهد و نام آشنایی است که به انگیزه‌ی خدمت به دین و نشر تعلیمات آن، "ادبیات دینی و مذهبی" را به کمال رسانده و در میان شاعران و ادبای این سرزمین زرخیز - ایران - جایگاه ممتاز و بی بدیلی یافته است. تعهد و هنری که در بیت بیت آثار او بویژه دیوان و خاوران نامه اش به چشم می آید گواه صادقی است بر این مدعا که این شاعر ارجمند بخوبی توانسته است ابزار و امکانات شاعرانه و صناعات ادبی را با اندیشه های دینی و اعتقادات و باورهای خویش مومنانه پیوند دهد به طوری که حاصل کارش هم از لحاظ لفظ و هم از لحاظ معنی برای هر خواننده ای بویژه دوستداران محبان اهل بیت علیهم السلام دلنشین و پر از جذابیت است.

دیوان ابن حسام دو مضمون اصلی دارد که حدود هفتاد درصد این اثر را شامل می شود. این دو مضمون عبارتند از: مدح (منقبت و نیایش) و مرثیه. شایان ذکر است که گرچه از مجموع قصاید ابن حسام تنها چهار قصیده عنوان مرثیه دارد لیکن این شاعر اهل بیت به شیوه ی مذاکران و واعظان تقریباً در همه ی اشعارش مصائب اهل بیت علیهم السلام را هم متذکر شده است.

از تحمیدیه ها و نیایش گونه های ابن حسام که حاوی ارادات و باورهای او به ذات حضرت احدیت است و به نوعی بیانگر اعتقاد او به خداوندی قدیم، یکتا، عالم، عادل، لایزال، خالق، عفو، لطیف و کریم، قهار و دستگیر است که بگذریم، مدح و منقبت های ابن حسام در برنارنده ی فضایل و کمالات پیامبر عظیم الشان اسلام و اهل بیت آن حضرت، مخصوصاً حضرت امیر(ع)، حضرت فاطمه(س)، امام حسن (ع)، امام حسین(ع)، امام زین العابدین(ع)، امام رضا (ع) و امام زمان (عج) است و در مرثیه های ابن حسام بیشتر به ذکر مصائب امام حسین (ع) توجه شده است. ابن حسام در این آثار پیامبر اکرم و اهل بیت مطهرش (ع) را به خاطر افعال و اقوال و صفاتی ستوده است که اهم آن ها عبارتند از: شان و منزلت در پیشگاه خداوند و همه ی عالمیان، عصمت، شجاعت، نام و نسب، جمال ظاهر و باطن، عدالت، مناعت طبع، سخاوت، صداقت، زهد و معجزات؛ و بر مصائبی که بر این خاندان پاک و معصوم گذشته است مرثیه گفته است. که اهم آنها عبارتند از: مظلومیت، شهادت یا لب تشنه، اسارت خاندان، جدایی انداختن میان سر و بدن، فرق شکافته و شهادت اطفال.

قالب شعری مورد علاقه ی ابن حسام قصیده و مثنوی است به گونه ای که از مجموع ۱۲۹ اثری که در دیوان او ثبت گردیده، ۱۱۰ اثر قصیده است و مابقی ترکیب بند (۱۲ مورد)، ترجیع بند (۴ مورد)، و مسمط (۳ مورد). و خاوران نامه که مهمترین حماسه ی دینی در ادب فارسی است، در قالب مثنوی سروده شده است.

ابن حسام مثل ادبای روزگارش به صنعت کاری و آرایه بندی بسیار علاقه مند بوده است و تمام سعی او این که بهترین لباس را بر قامت مضامین دینی و مذهبی خویش بپوشاند و الحق و الاتصاف

که در این تلاش موفق بوده و تیر بر نشانه زده است؛ تلمیح، مراعات نظیر، ارسال مثل و تضمین یا حل آیات قرآنی و احادیث و روایات پیامبر اسلام و اهل بیت علیهم السلام بیشتر توجه داشته است. علاوه بر این قصیده ی سحریه ی او با بهترین قصاید مصنوع فارسی نظیر آثار قوامی مطرزی و سلمان ساوجی پهلومی زند.

صورخیال به کار گرفته شده در شعر مذهبی ابن حسام، یادآور شعر استعاره ی و شاعرانه ی شاعرانی چون افضل الدین خاقانی شروانی است.

با توجه به جایگاه ممتاز این شاعر اهل بیت (ع) در ادبیات دینی و مذهبی جا دارد که آثار ارجمندش به روشی عالمانه تصحیح و چاپ شود و در اختیار عموم قرار گیرد. تا علاوه بر بهره گیری عموم علاقه مندان به این گونه آثار، زمینه ی لازم برای تحقیق و بررسی همه جانبه ی آن توسط محققان و پژوهشگران ارجمند فراهم گردد.

دکتر سید مهدی رحیمی
استاد دانشگاه بیرجند

www.ketaboo.ir

شاعر التزام ها

قریحه شاعری اش در مدح و ستایش، ستودنی بود اما به ستایش «خواجگان بی وجود» نپرداخت بلکه بزرگان دین و آیینش بویژه بزرگ رزمیار حماسه های آیینی و دینی، علی (ع) را ستود. در ۸۳۰ هجری، مهمترین منظومه از نوع «حماسه های دینی» و «خاوران نامه» را در ذکر سفرها و جنگ های حضرت علی (ع) - از روی متنی عربی - در بحر متقارب سرود.

در همه عمر از راه زراعت و دهقانی روزگار گذراند، جیره خوار هیچ حاکم و حکومتی نشد و آزادمنشانه و بلند همتانه گفت:

سر فرو نازم به جود خواجگان بی وجود با وجود فقر، بنگر فرط استغنائی من
در قصایدش - که موضوع بیشترشان مدح و منقبت پیامبر (ص)، و اهل بیت (ع) است - از صنایع و دشواریهای لفظی و استعمال ردیفهای سخت و مانند این تکلیفها، بسیار بهره برد. می توان او را به خاطر دشواری هایی که به منظور التزام قافیه ها، ردیف ها، واژه ها، تصاویر، توصیف ها و آرایه های لفظی و معنوی دشوار و گاه دیر یاب بر خود هموار کرده است، «شاعر التزامهای دشوار» نامید. البته گاه با وجود همین التزامها اکثر ابیات قصایدش به سبب خلق تصاویر ناب و زیبایی شعری، بسیار نیک از کار درآمد است:

اندر میان برف نگه کن به جرم کوه گویی که لقمه ای است نهان در دهان برف
از جرم پشته ها که برو برف توده شد اندر قطار پشته بسین اشتران برف
افسرده گشت نوک قلم در بنان تیر شد جامه تر ز خامه من در بیان برف
وز امتزاج آب و هوا در حریم باغ گشتند شاخ ها همه آبستان برف

دکتر ابراهیم محمدی

استاد گروه زبان و ادبیات فارسی

دانشگاه بیرجند